

Berömda spöbyggare

□ □ Utvecklingen av flugspöt som precisionsinstrument och konsthantverk, snarare än som blott och bart ett verktyg för att kasta en fluga till en fisk, förefaller ha fångat amerikanska spöbyggares fantasi i långt högre grad än vad som varit fallet med deras kolleger i andra länder. Undantag givetvis för sådana namn som Ritz, Hardy, Brunner och Sharpe. Perioden från sekelskiftet till slutet av 30-talet såg en kolossal aktivitet på detta område i USA. Att den tidens hantverkare producerade utsökta spön kan utläsas av de astronomiska priser de idag uppnår vid auktioner och försäljningar. Högt på listan över eftersökta spön är de som tillverkades av Paul H Young.

Young föddes 1890 i Cherry Valley i Arkansas. Från sina tidigaste dagar var han passionerat förtjust i fiske, även om hans byte då inte var öring utan de malrar som det vimlade av i bifloderna till Mississipi. Kopplat till hans fiskelust fanns också ett intresse för djursamlande. Särskilt då montering av fåglar. Detta förde honom till flugbindning och i sin tur till flugfiske.

Efter utbildningen vid Arkansas universitet beslöt han sig för att se sig om i Amerika. Han reste vitt och brett och tog här och där arbeten som gav honom tid över för fiske.

Startade eget

1922 gifte han sig och flyttade till Detroit där han fick jobb som djurkonservator hos en berömd sporthandlare L.J. Eppinger. Det dröjde dock inte länge förrän han öppnade sin egen lilla butik. Hans kunskaper om flugfiske var sådana att hans affärer blev en samlingspunkt för öringsfiskare i området.

Särskilt fördjupade han sig i flugspön. Han testade otaliga spön, många med namn från den tidens berömda spöbyggare. Namn som i många fall sedan länge glömts. Med en instinktiv känsla för spöaktion började Young modifiera de vanliga långa spöna till kortare spön med toppsektioner som byggts om för att få en aktion lämpad för torrfluga och uppströms nymffiske. De fiskeformer han själv föredrog och de som snabbt vann popularitet i Amerika.

Paul H. Young

Av Donald T. Overfield

Paul H. Young vid Black River med ett experimentspö. Notera handtaget, typ "Skeleton".

Efter två år började han göra sina egna spön. 1927 kom hans "Compound taper" spön ut på marknaden. De köptes upp av torrflugespecialisterna lika fort som han hann tillverka dem.

Till hjälp med utformningen av de nödvändiga maskinerna engagerade han en av de mest framstående konstruktörerna i verktygsindustrin K.T. Keller.

UL-fantast

Paul Young var från första stund entusiastisk anhängare av lätta redskap. Han arbetade oavbrutet på att reducera vikten hos sina spön. Hans spöholkar och rullfästen är underverk av lätthet och styrka. Ett av hans spön, "Perfectionist" hade aluminiumholkar, ett material som få

vågade använda. Ändå är holkarna och spöt, som i dag ägs av den berömde franske flugfiskaren George Beall, lika bra nu som när de tillverkades.

Youngs eget favoritspö för nymf var 242 cm och vägde 88 gram. På fotot av Paul Young syns ytterligare ett experiment i lätthet, hans "Skeleton" som hade ett handtag med ett avstånd mellan varje korkring.

Young specialiserade sig på tvådelade spön. Så tidigt som 1927 använde han sig av Paynes metod att förskjuta bambuns knän i spiralform. Youngs spön flammbehandlades försiktigt för hand.

Hans metod att ytbehandla sina spön gav en vattentät yta utan att på något sätt påverka aktionen. Han använde ett bad av en syntetisk harts i en speciell lösning som var hans noga bevakade hemlighet. Slutresultatet blev ett spö som var lika okänsligt som om det hade behandlats med Orvis berömda impregneringsprocess.

Kunde limma!

Så exakt var hans passning och limning att spöt motstod vridning och till och med kokning! Det kunde böjas i en cirkel utan skada. Det är intressant att notera att detta ägde rum samtidigt med att många andra spöbyggare måste tätbinda sina spön för att kompensera för sina undermåliga limfogar.

Under årens lopp framställde han en serie spön som med eftertryck beäste hans namn i annaler över stora spöbyggare. Sådana spön som **Parabolic 15**, **Perfectionist**, **Martha Marie** och **Midge** blev eftersökta saker. Hans intresse för spöbyggare absorberade honom helt och han var beredd att släppa allt för att fullkomna ett speciellt spö. Ett sådant äventyr var den variation av Perfectionist som han kallade "Princess" och som 1958 tillverkades för utvalda kunder. Endast sex Princess tillverkades och vem som än äger ett av dem i dag har en tillgång vars värde stiger snabbt.

En ovanlig sak med Youngs spön var att man kunde välja topp. Det fanns tre toppar; för torrfluga, våtfluga och för streamers, alla perfekt matchande underdelen.

Ernest Schwiebert, förmodligen amerikans främsta flugfiske-entomolog, säger i sin bok **Nymphs** att det bästa spöt i hans mycket stora spösamling är ett Young Parabolic 15 byggt med extra långsam tapering. Han äger också ett av Youngs experimentspön, ett Parabolic 17 med extra långsam aktion, men ändå kapabelt att utan ansträngning lägga ut mer än 30 meter WF9 sjunklina.

Dubbeltaper

Young genomförde också omfattande undersökning för att finna den ideala linan och tafsens till sina spön. Han föredrog dubbeltaperade linor med kort taper i kombination med långa tafsar upp till 3,6 meter och med startdimension inte mindre än halva fluglinespetsen. Han producerade också sin egen fluglina under namnet **"Sky-line"**.

I mitten av 50-talet var Young djupt involverad i framställningen av ultralätta spön. Han gjorde vad som förmodligen var det allra första verkliga "midge spöt", vilket kom att utgöra standard för alla de ultralätta flugspön som snart skulle komma från varje spöbyggare.

Young var en av pionjärerna i uppströms nymffiske. Hans bok **Making and Using the Fly and the Leader** som

publicerades 1933, avhandlar nymffiskets teknik i detalj. Hans förmodligen mest kända nymfmönster var **Strawman**.

Paul Young var lycklig nog att ha en familj som var lika intresserad av fiske och spöbygge. När Young dog 1960 i en ålder av 70 år dog inte hans skickligheter med honom. Hans son Jack hade blivit grundligt utbildad i spöstillverkningens mysterier och därför görs fortfarande perfekta Youngspön i butiken på Peninsula Avenue, Traverse City, Michigan. ■